

گزارش جلسه کارگروه تخصصی کارشناسی دبیرخانه شورای گفت و گوی استان خراسان شمالی	
عنوان جلسه: کمیته کارشناسی "شورای گفت و گوی استان خراسان شمالی"	
روز: دوشنبه	تاریخ: ۱۴۰۴/۰۴/۲۳
حاضرین در جلسه آقایان: کاظمی، الهامی، ایرجی، پور کاظم، شرافتمند، رضائی، راک، حسن زاده، خاکدان نیا، حسینی، جعفری، ایزانلو، پروین، ناصری، عباسی مقدم خانم ها: محروقی، قدوسی، رشیدی، بذرگر، رضانی پور، شاه محمدی	
دستور جلسه: - بررسی نحوه اخذ مالیات بر ارزش افزوده - بررسی چالش های سرمایه گذاران جهت اختصاص زمین از محل زمین های منابع طبیعی استان - بررسی ممنوعیت استفاده از پودر وانیل سفید رنگ شیمیایی	
روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۳ جلسه کمیته کارشناسی شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در محل سالن جلسات اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی بجنورد با حضور جناب آقای کاظمی ریاست محترم اتاق و دبیر و سخنگوی شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی خراسان شمالی برگزار گردید. در ابتدا جناب آقای کاظمی رییس محترم اتاق بازرگانی ضمن تقدیر و تشکر از حضور اعضای محترم بخش دولتی و خصوصی فرمودند: حضور منظم و موثر بخش دولتی در شکل گیری تقویت هر چه بیشتر دبیرخانه شورای گفتگو نقش بسزایی دارد و احصاء مشکلات از طرفی و شنیدن صحبت های بخش خصوصی با هدف کاهش مسائل دارای اهمیت فراوانی خواهد بود. بررسی نحوه اخذ مالیات بر ارزش افزوده جناب آقای الهامی عضو محترم هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی ضمن اظهار گلایه از نحوه اخذ مالیات بر ارزش افزوده تولید کنندگان فرمودند: چرا ارزش افزوده باید از تولید کنندگان در مراحل مختلف و چند مرتبه دریافت شود چرا که این نوع مالیات باید از مصرف هایی دریافت شود. یشان افزودند: یکی از بزرگترین مشکلات تولید کنندگان، مسدود شدن بخش قابل توجهی از سرمایه در گردش آنها به صورت اعتبار نزد سازمان امور مالیاتی است. این موضوع باعث کاهش نقدینگی و توانایی تولید کنندگان برای سرمایه گذاری و توسعه فعالیت هایشان می شود. آقای الهامی تصریح کردند: به دلیل نداشتن فاکتور خریدار و عدم امکان زیر ساخت در این حوزه، امکان همکاری با امور مالیاتی وجود ندارد و متضرر نهایی تولید کننده است که به دلیل عدم شفافیت مالیات، متحمل جریمه خواهد شد.	

همچنین نرخ و شیوه اخذ مالیات بر ارزش افزوده با شرایط تولید هماهنگی ندارد و باعث ایجاد مشکلات برای تولیدکنندگان می شود. به عنوان مثال، ممکن است میزان مالیات تعیین شده برای یک محصول با ارزش افزوده واقعی آن محصول همخوانی نداشته باشد یا فرآیند اخذ مالیات به قدری پیچیده باشد که تولیدکنندگان را دچار مشکل کند.

فعال محترم حوزه کشاورزی افزودند: سلیقه ای عمل کردن ممیزی های مالیاتی از جمله سایر مشکلات می باشد. محاسبه مالیات بر ارزش افزوده برای تولیدکنندگان به دلیل پیچیدگی های زنجیره تولید و فروش، می تواند دشوار باشد.

در بسیاری از موارد، تولیدکنندگان به دلیل تاخیر در بازپرداخت اعتبار مالیات بر ارزش افزوده از سوی سازمان امور مالیاتی، با مشکلات مالی مواجه می شوند. این تاخیرها می تواند به ویژه برای تولیدکنندگانی که با نقدینگی محدود فعالیت می کنند، بحرانزا باشد.

برخی معتقدند که قوانین و مقررات مربوط به مالیات بر ارزش افزوده به اندازه کافی شفاف نیستند و همین امر باعث سردرگمی تولیدکنندگان و ایجاد مشکلات در اجرای این قانون می شود.

در ادامه جناب آقای پروین نماینده محترم امور مالیاتی استان افزودند: وجه اول اصلاح نظام مالیاتی، تأمین درآمدهای کشور است و مخارجی که داریم. وجه دوم و مهم آن مربوط می شود به تولیدکنندگان و تسهیل فضای کسب و کار و بهبود این محیط کسب و کار به نحوی که تولیدکننده ایرانی بتواند فعالیت بکند و ضربه نخورد و در قیاس با یک واردکننده و کالای خارجی عقب نیفتد.

یشان افزودند: اخذ مالیات در هر مرحله از زنجیره، امکان ردیابی معاملات و کاهش فرار مالیاتی را فراهم می کند در صورتی که مالیات فقط در مرحله نهایی اخذ شود، نظارت بر کل زنجیره دشوارتر می شود. همچنین جلوگیری از انباشت مالیات و فشار بر مصرف کننده نهایی جز انتفاعات اخذ مالیات می باشد.

آقای پروین تصریح کردند: اگر مالیات فقط در مرحله آخر اخذ شود، ممکن است به دلیل افزایش یکباره قیمت، فشار بیشتری بر مصرف کننده وارد شود.

همچنین در روش فعلی، مالیات به تدریج در هر مرحله پرداخت می شود و بار مالی به صورت متعادل تر توزیع می گردد. در سیستم چندمرحله ای، هر فعال اقتصادی موظف است مالیات خود را پرداخت کند و مالیات مرحله قبل را نیز از مرحله بعدی دریافت نماید. این سیستم انگیزه ثبت معاملات را افزایش می دهد.

سیاری از کشورها (از جمله اکثر کشورهای اروپایی) نیز مالیات بر ارزش افزوده را به صورت چندمرحله ای اجرا می کنند، نه فقط در مرحله خرده فروشی در کل، سیستم فعلی ایران به دنبال بهبود کارایی مالیاتی و کاهش فرار مالیاتی است، هرچند ممکن است چالش هایی مانند افزایش قیمت ها و پیچیدگی محاسباتی نیز داشته باشد.

بررسی چالش های سرمایه گذاران جهت اختصاص زمین از محل زمین های منابع طبیعی استان

جناب آقای الهامی عضو محترم هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی بجنورد ضمن برشمردن مشکلات فعالان اقتصادی در حوزه کشاورزی از محدودیتهای نامتناسب در تقسیم اراضی، ناکارآمدی در جلوگیری از تغییر کاربری، ناکارآمدی در جلوگیری از تغییر کاربری و ... نام بردند و افزودند: شرایط نامطلوب منابه زیر ساختی کشور باعث ضرورت هر چه بیشتر اجرا یا این قانون می باشد.

آقای الهامی تصریح کردند: تعیین حداقل اندازه برای زمین های کشاورزی که قابل تقسیم یا فروش باشند. این حداقل باید بر اساس نوع کشت، شرایط اقلیمی و اقتصادی منطقه تعیین شود. برای مثال، در مناطق با کشت فشرده (مانند سبزیجات)، حداقل مساحت می تواند کمتر از مناطق دیم باشد.

همچنین ایجاد مشوق های مالیاتی، تسهیلات کم بهره با هدف ادغام زمین های کشاورزی و اجرای طرح خرید و فروش تضمینی محصولات کشاورزی که تاثیر مطلوبی در حوزه کاورزی خواهد داشت.

در ادامه نماینده محترم جهاد کشاورزی با اعلام حمایت همه جانبه وزارت کشاورزی از اجرای این قانون گفتند: مشکل اساسی اجرای این قانون عدم حمایت فعالان اقتصادی حوزه کشاورزی است.

ایشان افزودند: باید ترکیبی از راهکارهای حقوقی، اقتصادی و اجتماعی به کار گرفته شود. همچنین، همراهی ذینفعان (کشاورزان، دولت و بخش خصوصی) و پایش مستمر اثرات قانون ضروری است.

در بلندمدت، تجمع اراضی و مدیریت یکپارچه می تواند به افزایش تولید، کاهش هزینه ها و پایداری محیط زیست منجر شود.

جناب آقای رضایی نماینده محترم جهاد با بیان اینکه یکی از وظایف اصلی جهاد کشاورزی، ارائه مشاوره های فنی و تخصصی به کشاورزان در زمینه های مختلف از جمله انتخاب کشت، استفاده از فناوری های نوین و بهینه سازی مصرف آب و خاک است و جهاد کشاورزی به عنوان یکی از نهادهای کلیدی در ایران، نقش بسیار مهمی در مدیریت زمین های زراعی کشور دارد.

نماینده محترم امور اراضی استان خراسان شمالی با بیان اینکه: تغییر کاربری اراضی کشاورزی تهدیدی جدی برای تأمین و تضمین امنیت غذایی جامعه است. قانون جهش تولید مسکن امروز تهدیدی برای بخش کشاورزی کشور بوده گفتند: این حوزه پیش از

تصویب قانون هفتم توسعه باید اصلاح شود.

بر اساس آمار منتشر شده ۵۰ درصد اراضی کشاورزی کشور دیم بوده که جز اراضی ۳ و ۴ محسوب می شوند. میزان کشت محصول بستگی به میزان بارندگی داشته و با تصمیمات اتخاذ شده به نظر می رسد تغییر کاربری در اراضی کشاورزی قرار است شکل قانونی بگیرد.

بر اساس تقسیم بندی اراضی، زمین های کلاس ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ قابل کشت بوده و فقط اراضی کلاس ۶ قابلیت کشت ندارند؛ البته کشت در اراضی کلاس ۵ هم دشوار بوده و با یک سلسله روش هایی می توان کشاورزی کرد.

محدودیت های کشت به لحاظ تقسیم بندی رتبه اراضی کشاورزی این گونه است که اراضی کلاس یک بدون هیچ مشکلی توان کشت دارند. از زمین های کلاس یک که جلوتر می رویم محدودیت ها آغاز می شود. مثلاً در اراضی کلاس ۲ ممکن است با سفتی خاک رو به رو باشیم که قابل اصلاح است. اصلاح زمین های کشاورزی کلاس ۳ سخت تر بوده اما می توان هزینه کرد و در ادامه از سود آن در تضمین امنیت غذایی بهره مند شد.

بررسی ممنوعیت استفاده از پودر وانیل سفید رنگ شیمیایی

جناب آقای فریدون ناصری عضو محترم اتحادیه صادرکنندگان استان با بیان اینکه ماده ی سفید رنگ پودری که بنام وانیل در بازار توزیع و مصرف می شود نوع خطرناکی از وانیل غیر طبیعی است.

ایشان افزودند: پودر وانیل سفید اغلب از اتیل وانیلین (یک ترکیب شیمیایی مصنوعی) ساخته میشود که طعم و بوی واقعی وانیل طبیعی را ندارد و ممکن است طعمی تند یا شیمیایی داشته باشد که در دسر ها و غذاها احساس شود.

ایشان با بیان اینکه ماده اصلی این محصول عمدتاً از غلاف های گیاه وانیل پلانیفولیا (*Vanilla planifolia*) استخراج میشود گفتند: این گیاه یک ارکیده بالارونده است که در مناطق گرمسیری مانند ماداگاسکار، مکزیک و تاهیتی کشت میشود. فرآیند تولید وانیل طبیعی بسیار زمانبر و پرهزینه است، زیرا شامل گرده افشانی دستی، برداشت و فرآوری طولانی (شامل تخمیر و خشک شدن) است.

آقای ناصری افزودند: محصول اصلی و ارگانیک *Vanilla planifolia* از طریق گمرک استان خراسان شمالی برای اولین بار

وارد استان شده است .

در ادامه جناب آقای حسینی نماینده محترم اتاق اصناف با اظهار گلایه از برخی دستگاههای مرتبط با صدور مجوز توزیع وانیل طبیعی در بازار گفتند: محصولی مانند وانیل طبیعی که تمامی گواهینامه های معتبر دنیا را اخذ نموده و مورد تایید گمرک کشور و استان بوده در پروسه اداری برخی دستگاهها افتاده و مانع توزیع این محصول شده اند.

جناب آقای شرافتمند نماینده محترم گمرک استان با اظهار خشنودی از اینکه برای اولین بار این محصول از طریق گمرک استان خراسان شمالی وارد کشور شده است گفتند: از منظر گمرک استان این محصول قابلیت توزیع در بازار را دارند زیرا تمامی مراحل تایید ورودی را داشته است.

در ادامه نماینده محترم سازمان غذا و دارو ضمن بیان اینکه محصول وانیل طبیعی دارای امتیازات فراوانی جهت مصرف در سبذ غذایی مردم به شمار می آید و با توجه به اینکه اتاق تعاون استان نظرات تخصصی در مورد توزیع این محصول را مطالعه نموده ،فعلا در مرحله پایش از مرکز هستیم و متعاقبا اعلام خواهیم کرد.

مصوبات:

- بررسی نحوه اخذ مالیات بر ارزش افزوده :

اجرای صحیح قانون مالیات بر ارزش افزوده (VAT) نیازمند برنامهریزی دقیق، نظارت مستمر و همکاری بین بخشهای مختلف دولتی و بخش خصوصی است. در ادامه چند پیشنهاد کلیدی برای بهبود اجرای این قانون ارائه میشود:

۱. آموزش و آگاهی رسانی

- آموزش مؤدیان مالیاتی: برگزاری دوره های آموزشی برای کسب و کارها (به ویژه SMES) درباره نحوه محاسبه، ثبت و پرداخت مالیات بر ارزش افزوده.

- آگاهی عمومی: استفاده از رسانه ها و شبکه های اجتماعی برای توضیح مزایای VAT و تأثیر آن بر اقتصاد.

- راهنمایهای فنی: ایجاد سامانه های پشتیبانی آنلاین و خطوط تلفنی برای پاسخگویی به سؤالات مؤدیان.

۲. تقویت نظام الکترونیک و فناوری اطلاعات

- سامانه یکپارچه مالیاتی: توسعه سامانه‌های آنلاین برای ثبت نام، ارسال اظهارنامه، پرداخت و استرداد مالیات.
- اتوماسیون فرآیندها: استفاده از هوش مصنوعی و داده کاوی برای شناسایی تخلفات و کاهش فرار مالیاتی.
- پلتفرم‌های فروش آنلاین: الزام فروشگاه‌های اینترنتی به صدور صورتحساب‌های الکترونیکی مرتبط با VAT.

۳. نظارت و کنترل مؤثر

- بازرسی‌های مستمر: انجام بازرسی‌های دوره‌ای از کسب و کارها برای اطمینان از تطبیق با قانون.
- جریمه‌های متناسب: اعمال جریمه‌های سنگین برای متخلفان و تشویق متخلفان به خوداظهاری.
- همکاری بین سازمانی: هماهنگی بین سازمان امور مالیاتی، گمرک و بانک مرکزی برای رصد تراکنش‌های مالی.

۴. شفاف‌سازی و کاهش معافیت‌ها

- بازننگری در معافیت‌ها: محدود کردن معافیت‌های غیرضروری که باعث پیچیدگی سیستم می‌شوند.
- لیست کالاها و خدمات مشمول: انتشار لیست شفاف کالاهای مشمول و غیرمشمول با نرخ‌های متفاوت.

۵. تسهیل فرآیندها

- کاهش بار اداری: ساده‌سازی فرم‌های اظهارنامه و کاهش مراحل اداری.
- استرداد به موقع: پرداخت سریع استرداد مالیات به مؤدیان برای افزایش انگیزه compliance.
- معافیت یا تخفیف برای کسب و کارهای کوچک: حمایت از واحدهای خرد با معافیت‌های مشروط.

۶. مشارکت بخش خصوصی و نهادهای مدنی

- گفت و گوی مستمر: تشکیل جلسات منظم با اتاق‌های بازرگانی و اتحادیه‌ها برای دریافت بازخورد.
- تشویق گزارش تخلفات: ایجاد سامانه‌های گزارشدهی مردمی درباره تخلفات مالیاتی.

۷. اصلاحات قانونی

- به‌روزرسانی قانون: اصلاح مواد مبهم یا دارای ایرادات اجرایی با مشورت کارشناسان.
- ثبات قوانین: جلوگیری از تغییرات مکرر در قانون که باعث سردرگمی مؤدیان می‌شود.

۸. بین‌المللی‌سازی

- همکاری با سازمان‌های جهانی: استفاده از تجربیات کشورهای موفق در اجرای VAT (مانند کشورهای اتحادیه اروپا).
- مالیات بر واردات و صادرات: هماهنگی با قوانین گمرکی برای اخذ VAT در مرزها.

اجرای موفق مالیات بر ارزش افزوده نیازمند ترکیبی از شفافیت، فناوری، آموزش و نظارت است. با بهبود زیرساخت‌ها و اعتمادسازی بین دولت و مؤدیان، می‌توان از VAT به‌عنوان ابزاری مؤثر برای افزایش درآمدهای پایدار دولت و شفافیت اقتصادی استفاده کرد.

- بررسی قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی یکی از قوانین مهم در حوزه مدیریت منابع طبیعی و توسعه پایدار کشاورزی:

قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی یکی از قوانین مهم در حوزه مدیریت منابع طبیعی و توسعه پایدار کشاورزی است. هدف اصلی این قانون، جلوگیری از تقسیم و پراکندگی غیراصولی زمین‌های کشاورزی است که می‌تواند به کاهش بهره‌وری، مشکلات در مدیریت آب، کاهش سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی و نهایتاً تهدید امنیت غذایی منجر شود. در اینجا چند پیشنهاد برای بهبود و اجرای مؤثر این قانون ارائه می‌شود:

۱. تعریف حداقل مساحت قابل تقسیم

- تعیین حداقل اندازه برای زمین‌های کشاورزی که قابل تقسیم یا فروش باشند. این حداقل باید بر اساس نوع کشت، شرایط اقلیمی و اقتصادی منطقه تعیین شود.

- برای مثال، در مناطق با کشت فشرده (مانند سبزیجات)، حداقل مساحت می‌تواند کمتر از مناطق دیم باشد.

۲. تشویق تجمیع اراضی

- ارائه مشوق‌های مالیاتی، تسهیلات کم‌بهره یا یارانه به کشاورزانی که زمین‌های خود را ادغام می‌کنند یا تحت مدیریت واحد بهره‌برداری می‌کنند.

- ایجاد تعاونی‌های کشاورزی برای مدیریت جمعی زمین‌های کوچک و افزایش بهره‌وری.

۳. ممنوعیت فروش زمین‌های کشاورزی برای کاربری غیر کشاورزی

- محدود کردن تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی به ویژه در مناطق حاصلخیز، مگر در موارد ضروری و با مجوز ویژه.

- اعمال جریمه‌های سنگین برای متخلفان و نظارت مستمر بر تغییر کاربری‌ها.

۴. اصلاح نظام ارث و میراث

- تدوین مقرراتی برای جلوگیری از تقسیم زمین‌های کشاورزی در ارث، مثلاً تعیین اینکه زمین فقط به یکی از وراث منتقل شود و دیگران غرامت مالی دریافت کنند.

- ترویج قراردادهای خانوادگی برای حفظ یکپارچگی زمین‌ها.

۵. مدیریت یکپارچه منابع آب و خاک

- ارتباط دادن قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی با مدیریت پایدار آب (مانند محدودیت برداشت آب در زمین‌های کوچک).

- ارائه تسهیلات برای استفاده از روش‌های نوین آبیاری در زمین‌های تجمیع شده.

۶. نقشه‌برداری و سامانه ثبت هوشمند

- ایجاد یک سامانه ملی برای ثبت دقیق مرزهای زمین‌های کشاورزی و نظارت بر نقل و انتقالات .
- استفاده از فناوری‌هایی مانند GIS و سنجش از دور برای پایش تغییرات اراضی.

۷. آموزش و فرهنگ‌سازی

- آگاه‌سازی کشاورزان از پیامدهای منفی خرد شدن زمین‌ها و مزایای مدیریت یکپارچه .
- آموزش روش‌های کشت متراکم و نوین برای افزایش درآمد بدون نیاز به تقسیم زمین.

۸. حمایت از کشاورزان خرده‌پا

- اگر تقسیم زمین اجتناب‌ناپذیر است، ارائه بسته‌های حمایتی (مانند تسهیلات، بیمه، و بازار فروش) به کشاورزان خرده‌پا برای حفظ بهره‌وری.

۹. نظارت و اجرای قانون

- تشکیل کمیته‌های نظارتی محلی با حضور نمایندگان جهاد کشاورزی، محیط زیست و کشاورزان .
- اعمال مجازات‌های مؤثر (مانند لغو پروانه بهره‌برداری) برای متخلفان.

۱۰. انعطاف در قانون برای شرایط خاص

- در نظر گرفتن استثنائات برای مناطق کوهستانی یا جوامع عشایری که الگوی مالکیت متفاوتی دارند.

۱۱. اجرای طرح خرید و فروش تضمینی محصولات کشاورزی

برای موفقیت این قانون، باید ترکیبی از راهکارهای حقوقی، اقتصادی و اجتماعی به کار گرفته شود. همچنین، همراهی ذی‌نفعان (کشاورزان، دولت و بخش خصوصی) و پایش مستمر اثرات قانون ضروری است. در بلندمدت، تجمیع اراضی و مدیریت یکپارچه می‌تواند به افزایش تولید، کاهش هزینه‌ها و پایداری محیط زیست منجر شود.

بررسی ممنوعیت استفاده از پودر وانیل سفید رنگ شیمیایی

مصرف وانیل مصنوعی به جهت زیان بار بودن این ماده مصنوعی باید از تمامی مصارف سبد جامعه حذف شود که این مهم مستلزم تایید سازمان غذا و دارو و بهداشت و سایر دستگاههای متولی می باشد. مقرر گردید با توجه به اینکه این واردکننده این محصول از استان خراسان شمالی برای کل کشور می باشد، مراحل صدور مجوز توزیع از دستگاههای متولی هر چه زودتر انجام گردد.